

Knjižnice su danas više nego ikada svojim službama i uslugama, novom tehnologijom i novim oblicima komuniciranja promijenile svoj rad. Suvremena školska knjižnica danas je puno više od prostora u kome se prikuplja, čuva i daje na korištenje knjižna i neknjižna građa. Školska knjižnica, kao sastavni dio škole, osim stručnog rada, obuhvaća i odgojno-obrazovni rad. Korisnici školske knjižnice, učenici i učitelji, stručni suradnici, roditelji te ostali djelatnici škole dio su informacijskog društva i pred školskog knjižničara stavljaju nove izazove koje takvo društvo uvjetuje pa se od njega traže različite kompetencije koje trebaju zadovoljiti krajnjeg korisnika.

Osnovna škola zajedno sa školskom knjižnicom osnovana je 1963. godine pod nazivom Osnovna škola „Boris Kidrič“, a od 1991. dobiva i današnji naziv Osnovna škola Vijenac. Škola je smještena gotovo u samom središtu Osijeka na adresi Vijenac Ivana Meštrovića 36. Broj učenika i zaposlenika mijenjao se iz godine u godinu, a tako i broj učenika razredne i predmetne nastave te jednog posebnog kombiniranog razrednog odjela za učenike od petog do osmog razreda s poremećajem u ponašanju.

Škola se ističe po svom originalnom projektu „Domaća zadaća iznimka, a ne pravilo“ koji je započeo 2012. godine, a kojem je cilj promjena načina rada i provođenja nastave rasterećenjem učenika od domaćih zadaća kako bi ih motivirali na aktivniji odnos prema radu i samostalnosti. Ovim projektom učenicima se želi omogućiti izbor zadataka za rješavanje, a učitelji su obvezni učenicima definirati ishode učenja i uputiti učenike na usvajanje bitnog sadržaja kroz ponavljanja na samoj nastavi.

Knjižnica je smještena u prizemlju škole, pristupačna je i dobro osvijetljena. Prostorno je manja od preporučene veličine predviđene Standardom za školske knjižnice (NN 61/2023). Prilikom prelaska na jednosmjensku nastavu, prostor je knjižnice reorganiziran. Čitaonički je prostor u sklopu knjižnice koja je opremljena računalom i multifunkcionalnim uređajem za rad knjižničara te računalima za rad učenika. Knjižnica je opremljena stolovima i stolicama koje su namijenjene i prilagođene učenicima osnovnoškolcima, raznobojnim metalno-drvenim i čvrstim policama za knjige

prilagođenim visini korisnika, koritom za slikovnice, vitrinama za odlaganje periodike i enciklopedija te stolom namijenjenom knjižničarki koji je ujedno i posudbeni pult. Namještaj je u dobrom stanju i odgovara u funkcionalnom i estetskom smislu čineći prostor ugodnim i vrlo privlačnim.

Knjižni fond sastoji se od 4.277 svezaka knjiga. Fond se dijeli na učenički i učiteljski, a obuhvaća obveznu lektiru, priručnu zbirku, znanstveno-popularnu i stručnu literaturu. Cjelokupni je fond u slobodnom pristupu. Građa je smještena po stručnom rasporedu, označena, te u relativno dobrom stanju i zadovoljava svojom kvalitetom. Knjige su tehnički obrađene, klasificirane i signirane u knjižničnom program Metelwin. Inventarne su knjige elektroničke, a čuvaju se i papirnate knjige inventara.

Uz odgovarajuću opremu i namještaj u školskoj knjižnici važnu ulogu ima knjižničar čije su glavne zadaće podučavanje učenika i učitelja o informacijskoj pismenosti, upravljanje knjižnicom u svakom smislu, suradnja s osobljem i zajednicom u kojoj školska knjižnica djeluje kroz neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima, stručni rad i informacijsku djelatnost, kulturnu i javnu djelatnost te ostale poslove.

Knjižničarka Zrinka Radanović, magistra knjižničarstva i magistra edukacije hrvatskoga jezika i književnosti, stručna suradnica savjetnica radi od 2008. godine u školskoj knjižnici.

Školska knjižnica, kao i sama škola, sudjeluje u mnogo projekata : pilot projekt e-Škole „Uspostava sustava digitalno zrelih škola“, pilot projekt „Biosigurnost i biozaštita“, Međunarodni dan dječje knjige, projekt „Mali filantropi“, projekt „Svjetlosno onečišćenje 5“, Dan sigurnijeg interneta, Noć knjige, Mjesec hrvatske knjige, Međunarodni dan darivanja knjiga, međunarodni projekt „Naša mala knjižnica“, projekt „STEM revolucija – razredna nastava!“, projektima Hour of Code, Robo Code i 3D printanje, Bookmark Exchange Project, Čitateljski izazov, brojnim književnim susretima i promocijama, eTwinning školskim i međunarodnim projektima te mnogim drugima. U knjižnici se održava i studentska praksa Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Na mrežnim stranicama škole URL: <http://os-vijenac-os.skole.hr/skola/knjiznica> redovno se osuvremenjavaju informacije o školskoj knjižnici, radnom vremenu, novim naslovima, planiranim aktivnostima.

Knjižnica djeluje, prema utvrđenim stručnim kriterijima, kao primjer suvremene, dobro organizirane i stručno uređene školske knjižnice te su zadovoljena mjerila za promicanje kvalitetne knjižnične djelatnosti.

Slika 1. Prostor školske knjižnice

Školska knjižnica, kroz svoj povijesni razvoj, prošla je kroz brojne promjene, počevši od toga da se u svojim samim začecima odnosila na policu knjiga pa sve do toga da je postala sastavnim dijelom školskog obrazovanja svakog učenika. Korisnici školske knjižnice nisu samo učenici polaznici škole, nego se njezinim uslugama koriste učitelji, roditelji i drugi pripadnici lokalne zajednice kroz mnogobrojne projekte i suradnje. Ipak, najbitnije je istaknuti ulogu školske knjižnice kod učenika jer upravo ona može utjecati od samih početka obrazovanja svakog pojedinca na stvaranje navike čitanja i čitalačkih sposobnosti, na razvoj kritičkog razmišljanja i informacijsku pismenost koja će učenike osposobiti za napredak kroz cijeli život te razvoj drugih sposobnosti kojima će postati odgovorni i sposobni pripadnici zajednice.

Školskoj knjižnici Osnovne škole Vijenac cilj je vratiti učenicima unutarnju motivaciju za čitanje, biti središte čitanja kojem će se rado vratiti te naučiti koristiti nove izvore znanja uz pomoć tehnologije.

U današnje vrijeme kada tehnologija gospodari na svim područjima našega života, posebna je vještina odgajati djecu, naučiti ih voljeti knjige i uživati u čitanju. Bilo to dobro ili loše, tehnološke promjene u našem digitalnom dobu kreativne destrukcije jesu

neizbježne. „Medij je poruka“ čuvene su riječi Marshala McLuhana, medijskog vizionara koji je predvidio da će elektronički alat za komunikaciju promijeniti stvari jednako dobro kao što je tiskarski stroj Johannes Gutenberg preokrenuo svijet u XV. stoljeću. Bit knjižnice je u slobodi. Slobodi čitanja, slobodi ideja, slobodi komunikacije.